

Plaatsing PEG-sonde

Patiënteninformatie scopiecentrum

Plaatsing PEG-sonde

Sondeslang via de buikwand in de maag leggen

Inleiding

U bent door uw behandelend arts verwezen voor een plaatsing van een PEG-sonde.

U krijgt een PEG-sonde, omdat u niet meer goed zelfstandig kan eten en/of drinken via de mond. De plaatsing van de PEG-sonde wordt gedaan door een MDL (Maag-Darm-Lever) arts of internist. In deze folder vindt u informatie over de gang van zaken rond het plaatsen van de PEG-sonde. Deze ingreep wordt uitgevoerd op het scopiecentrum locatie Roosendaal of op locatie Bergen op Zoom van het Bravis ziekenhuis.

Wat is een PEG-sonde?

Een **PEG** (**P**ercutane **E**ndoscopische **G**astrostomie) is een techniek om een sondeslang in de maag te leggen via de buikwand. Via een klein plastic slangetje dat van buitenaf rechtstreeks in de maag wordt gebracht, wordt de dagelijkse voeding in de vorm van sondevoeding toegediend. Het uiteinde van de PEG-sonde is voorzien van een afsluitbaar toedieningssysteem.

Waarom een PEG-sonde?

Het is belangrijk dat het lichaam voldoende voedingsstoffen, vocht en eventueel medicijnen binnenkrijgt voor een optimale conditie. Als dat onvoldoende lukt via de mond dan kan de benodigde voeding, vocht en eventuele medicijnen via de PEG-sonde in de maag worden toegediend.

Wat moet u doen bij het gebruik van de volgende medicatie?

Bloedverduuners

Als u bloedverduuners gebruikt, dient u dit tijdens uw afspraak op het spreekuur aan te geven. Tijdens dat spreekuur krijgt u te horen of het nodig is uw bloedverduuners tijdelijk te stoppen en vanaf welke periode. Wanneer u bloedverdunnende medicijnen gebruikt, overleg dan altijd met uw behandelend arts over stoppen, overbruggingstherapie en INR controle.

Diabetes mellitus (suikerziekte)

Indien u diabeet bent, dient u contact op te nemen met uw diabetesverpleegkundige of behandelend arts voor aanvang van de voorbereiding (dieet) om te overleggen of u de hoeveelheid insuline of andere diabetesmedicatie (tijdelijk) moet aanpassen. Graag op de dag van het onderzoek uw diabetesmedicatie meenemen naar het ziekenhuis. **Let op:** Bepaal tijdens de voorbereiding frequent uw bloedglucosewaarden.

Gebruikt u nog andere medicijnen dan bovenstaande? Dan kunt u deze gewoon innemen tenzij uw behandelend arts iets anders met u heeft afgesproken.

Vorbereiding plaatsing PEG-sonde

- Trek ruimzittende bovenkleding aan.
- Verwijder nagellak van de vingernagels. Lichtgekleurde kunstnagels kunnen blijven zitten. Heeft u kunstnagels met een donkere kleur? Verwijder dan de kunstnagels van beide wijsvingers.
- Regel van tevoren vervoer naar huis. Let op: u mag na het onderzoek niet zelf met de auto, brommer, scootmobiel of fiets rijden. Als u met een taxi of het openbaar vervoer naar huis gaat, moet u ook begeleiding hebben. U moet zich op het scopiecentrum op laten halen door één begeleider.

Nuchter beleid

De plaatsing PEG-sonde kan alleen plaatsvinden als u de uren ervoor nuchter bent gebleven. Dit is zeer belangrijk om te voorkomen dat tijdens het onderzoek inhoud van uw maag via uw slokdarm in de luchtpijp en zo in uw longen terechtkomt. Het nuchter zijn houdt in:

- **Tot 6 uur** voor het onderzoek mag u normaal voedsel eten, hierna mag u niets meer eten.
- **Tot 2 uur** voor het onderzoek mag u alleen nog heldere vloeistoffen drinken tot maximaal 400 ml: water, (eventueel met aanmaaksiroop), thee, zwarte koffie (eventueel met suiker), helder sap zonder vruchtvrucht. **Geen** melkproducten en koolzuurhoudende dranken.
- **Tot 2 uur** voorafgaand aan het onderzoek mag u nog roken, daarna niet meer.

Gebruikt u GLP-1 medicatie? Dan moet u langer nuchter zijn. Vanaf 24:00 uur mag u niks meer eten en drinken.

Vorbereiding met een kalmerend middel:

- Verwijder nagellak van de vingernagels. Lichtgekleurde kunstnagels kunnen blijven zitten. Heeft u kunstnagels met een donkere kleur? Verwijder dan de kunstnagels van beide wijsvingers.
- Trek bovenkleding aan met korte mouwen.
- Wij raden u aan om extra ondergoed mee te nemen.
- Regel van tevoren vervoer naar huis. **Let op:** u mag na het onderzoek niet zelf met de auto, brommer, scootmobiel of fiets rijden noch zonder begeleiding met een taxi of het openbaar vervoer naar huis gaan. U moet zich op het scopiecentrum op laten halen door één begeleider.
- In de voorbereidingsruimte van de scopiekamer krijgt u een infuusnaaldje ingebracht dat dient voor de toediening van het roesje. U wordt aangesloten op de monitor. De monitor meet uw bloeddruk, hartslag en zuurstofgehalte tijdens en na het onderzoek. De verpleegkundige neemt de vragenlijst nog door op veranderingen en we noteren het telefoonnummer van uw contactpersoon.

Dag van het onderzoek

Op de dag van de ingreep wordt u opgenomen op het scopiecentrum of op een verpleegafdeling. U krijgt voor de plaatsing van de PEG-sonde een infuus met antibiotica en indien nodig wordt de INR (stollingswaarde van het bloed) bepaald.

Een verpleegkundige begeleidt u vóór, tijdens en na het onderzoek. U wordt in het bed naar de onderzoekskamer gereden. Vlak voor het onderzoek komt het endoscopieteam samen om aan de hand van een lijst een aantal gegevens van u te controleren, dit heet een time-out procedure. Tijdens het onderzoek ligt u op uw rug met het hoofd naar links gedraaid. De arts dient het roesje toe via de infuusnaald en u krijgt een mondstukje in de mond geplaatst. De endoscoop wordt voorzichtig ingebracht via de mond naar de slokdarm en de maag. Als de endoscoop in de maag is, zal de arts de huid van de buik plaatselijk verdoven. Met een naald prikt de arts via de buikwand de maag aan en brengt vervolgens de PEG-sonde in. De PEG-sonde komt met twee schijfvormige plaatjes, één aan de binnenkant en één aan de buitenkant, stevig tegen de buik te liggen. U voelt alleen wat druk op de buik. Op deze manier worden de maagwand en buikwand goed tegen elkaar gedrukt. De ingreep duurt ongeveer 15 tot 20 minuten.

Na het onderzoek

- Het kan zijn dat uw keel na het onderzoek wat gevoelig aanvoelt.
- U mag naar huis als alle controles goed zijn en u goed wakker bent.
- Wij bellen uw begeleider wanneer u opgehaald mag worden op de afdeling.
- Is uw reactievermogen tot 24 uur na het onderzoek niet optimaal. Het kan namelijk zijn dat u nog slaperig bent na het gebruik van een kalmerend middel.
- Mag u niet aan het verkeer deelnemen, dus niet zelfstandig met de auto, brommer, scootmobiel rijden, fietsen of zonder begeleiding gaan wandelen.
- Mag u geen alcohol drinken.
- Mag u geen belangrijke beslissingen nemen.
- Mag u niet gaan werken en geen zware huishoudelijke werkzaamheden doen.
- Mag u niet zonder begeleiding met het openbaar vervoer of taxi reizen.

Aandachtspunten voor de eerste dagen

Zeker de eerste week na het inbrengen is het belangrijk dat de maagwand en buikwand goed tegen elkaar gehouden worden, zodat er een stevig fistel (doorgang) gevormd wordt. Daarom legt men het uitwendige plaatje enigszins strak tegen de buikwand aan.

- Gebruik bij de verzorging van de PEG-sonde enkel luchtdoorlatend verbandmateriaal.
- De insteekopening 1 tot 2 x daags schoonmaken met steriel water of lauw, schoon water, daarna drogen en indien nodig verbandmateriaal erop.
- Zorg dat het fixatieplaatje tegen de huid ligt..
- 2 tot 4 uur na de plaatsing van de PEG-sonde mag de voeding aangesloten worden in overleg met de diëtiste.
- Spoel na iedere toediening van voeding of medicijnen de PEG-sonde door met 30 tot 50 ml lauw water.
- Douchen mag 24 uur na inbrengen van de PEG-sonde, niet baden of zwemmen.
- Als de wond onrustig is of de lengte van de sonde plotseling is veranderd, dan moet u contact opnemen met de MDL-verpleegkundige.

Het is erg belangrijk dat de insteekopening na de periode van 8 dagen dagelijks goed wordt schoongehouden.

Daarvoor gelden de volgende regels;

- **Dompelen van de PEG:** Om vastgroeien te voorkomen is het van belang dagelijks de Peg-sonde te dompelen, niet draaien. Schuif allereerst het fixatieplaatje 5 cm van de buikwand en schuif 1-malig de PEG-sonde 2 tot 5 cm naar binnen en daarna weer terug aantrekken. Dit moet zonder al te veel weerstand kunnen gebeuren. Wanneer u de PEG-sonde weer vastzet met het fixatieplaatje, duw deze dan niet te strak tegen de buikwand aan. De dikte van en eromtussen tussen huid en fixatieplaatje is voldoende.
- **Drogen van de huid:** Om huidproblemen te voorkomen is het belangrijk de fistel en de huid eromheen dagelijks goed te reinigen en af te drogen. Dit kan met lauw schoon water. Zeep-resten moeten goed worden afgespoeld.

Let op:

De samentrekking van de maag kan soms vat krijgen op de pegsonde en het fixatieplaatje mee naar binnen trekken. Hiervan is bijna zeker sprake wanneer u opeens gaat spugen. U merkt dit dan ook doordat het slangetje korter is geworden. Bij extreme veranderingen kunt u de MDL-verpleegkundige bellen.

Wanneer starten met sondevoeding?

Als de PEG-sonde bij u is ingebracht, kunt u meestal na 2 tot 4 uur met sondevoeding beginnen. Uw behandelend arts en diëtiste bepalen echter het exacte tijdstip. Omdat uw lichaam aan de sondevoeding moet wennen, is het raadzaam om rustig met de voeding te beginnen.

Voorkomen van verstopping van de sonde

Voor en na elke voeding dient u de PEG-sonde door te spoelen met 30 tot 50 ml handwarm water. Medicijnen altijd apart toedienen, nooit tegelijk met de voeding. Bespreek met de apotheek of de medicatie door de sonde kan. Wanneer de PEG-sonde alleen nog gebruikt wordt voor het toedienen van medicijnen, dan voor en na het toedienen van de medicijnen doorspoelen met 30 ml lauw water.

Wanneer de PEG-sonde niet meer gebruikt wordt moet deze 3 tot 4 keer per dag doorgespoeld worden met 30 ml lauw water.

Wat te doen als de PEG-sonde eruit getrokken/gegaan is?

Een PEG-sonde kan er niet zomaar spontaan uitvallen, omdat deze aan de binnenkant is gefixeerd. Het is wel van belang om te weten wat te doen indien het wel gebeurt. Neem dan meteen contact op met uw behandelend arts of MDL-verpleegkundige. Wanneer het 's nachts of in het weekend gebeurt, kunt u via de huisarts contact opnemen met het ziekenhuis. Een tijdelijke vervangsonde moet voorkomen dat het stomakanaal dichtgroeit. Vaak gebeurt dit met een blaaskatheter; dit is om de fistelgang open te houden, niet om te voeden.

Complicaties

Complicaties doen zich zelden voor. Krijgt u toch ernstige maagpijn, bloedverlies of koorts?

Neem dan direct contact op met het scopiecentrum, tel: 088-70 68 450.

Buiten kantooruren kan u ons bereiken via:

- Spoedeisende hulp locatie Roosendaal tel: 088 – 70 68 889
- Spoedeisende hulp locatie Bergen op Zoom tel: 088 – 70 67 302

Overige belangrijke zaken

Taalbarrière

Als er sprake is van een (te verwachten) taalbarrière, gaan wij ervan uit dat u zelf zorgt voor de oplossing hiervoor.

Pacemaker of ICD

Heeft u een ICD-kastje of een pacemaker? Meld dit dan aan uw behandelende arts.

Zwangerschap

Bent u (mogelijk) zwanger? Meld dit vooraf aan uw behandelende arts.

Neurostimulator

Heeft u een neurostimulator? Dan dient u de afstandbediening hiervoor mee te nemen naar het onderzoek. Het kan zijn dat het voor het onderzoek nodig is om deze even stop te zetten.

CPAP-apparaat

Gebruikt u tijdens de slaap een CPAP-apparaat? Neem dit apparaat dan mee naar het ziekenhuis.

Stoma

Indien u een stoma heeft graag de benodigde verzorgingsmaterialen meenemen.

Vragen?

Heeft u nog vragen over de endoscopie? Stel ze gerust aan een medewerker van het scopiecentrum, bereikbaar tijdens kantooruren op 088 - 70 68 450.

Heeft u nog vragen na de plaatsing van de Peg-sonde kunt u contact opnemen met polikliniek MDL

telefoonnummer 088 - 706 8358 of rechtstreeks via de MDL-verpleegkundige op werkdagen bereikbaar tussen 11 en 12u.

Verhinderd?

Bent u verhinderd op het moment van de afspraak?

Geef dit dan zo spoedig mogelijk (uiterlijk 24 uur van tevoren) door aan het secretariaat van het scopiecentrum, tijdens kantooruren bereikbaar op tel: 088 - 70 68 450.

Er kan dan iemand anders in uw plaats komen. U kunt dan meteen een nieuwe afspraak maken.

Suggesties en klachten

De organisatie van het ziekenhuis kan altijd beter. Uw suggesties zijn dan ook van harte welkom op het Patiënten Service Bureau. Ook kan het voorkomen dat u niet helemaal tevreden bent over de manier waarop u in ons ziekenhuis behandeld bent. Bespreek dit in eerste plaats met degene die u daarvoor verantwoordelijk acht, bijvoorbeeld de arts, het hoofd van de afdeling of een verpleegkundige.

Lost dit gesprek uw probleem niet op dan kunt u contact opnemen met het Patiënten Service Bureau. Het ziekenhuis beschikt namelijk over meerdere procedures voor de correcte afhandeling van klachten. Het Patiënten Service Bureau kan u daarbij helpen.